

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om menighedsråd.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 36) findes i tidenden sp. 912, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 249).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Orla Møller: Udvalget har under sit arbejde haft en henvendelse fra Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, og denne henvendelse har resulteret i et ændringsforslag fra kirkeministeren, som hele udvalget har kunnet tiltræde.

Ændringsforslaget har to momenter i sig. For det første, at der før udsættelse af et embedes opslag skal ske forhandling med det pågældende menighedsråd. Denne praksis er blevet fulgt hidtil i ministeriet og er i øvrigt også anført i bemærkningerne til lovforslaget, så derfor må det være en ganske rimelig og rigtig ting, at det også kommer til at stå i selve loven.

Den anden del af ændringsforslaget drejer sig om en revisionsbestemmelse. I betragtning af, at loven måske ikke får helt det resultat, som man kunne forvente, vil det være rimeligt, at man i hvert fald får mulighed for at se på det her i det høje ting i løbet af nogle år. Det kunne jo være, at det blev nødvendigt at stramme loven, at finde andre metoder til at få nogle af de mere eller mindre overflødige små embeder inden for den danske folkekirke lagt sammen til rimelige arbejdsbyrder. Derfor kan jeg på mit partis vegne tiltræde begge momenter i det stillede ændringsforslag.

Burgdorf: Da mit partis ordfører desværre ikke kan være til stede i dag, har jeg lovet at sige et par ord om denne lovgivning.

Denne lovændring er jo en ganske naturlig følge af den strukturændring, som fore-

går på alle områder i samfundet i disse år, herunder også på det kirkelige. Det er jo ikke store, revolutionerende ting, denne lov medfører, kun ting, man ganske umiddelbart kan tiltræde. Alligevel må det være rigtigt med det lille af kirkeministeren stillede ændringsforslag at give de menighedsråd, som bliver berørt af loven, mulighed for med kirkemyndighederne at forhandle om deres egne anliggender.

Jeg tror, at tiden snart er inde til en gennemgribende lovændring og revision angående menighedsrådenes arbejdsområde. Jeg er af den opfattelse, at menighedsrådene i dag arbejder under alt for snævre og på mange områder utilfredsstillende arbejdsvilkår i forholdet både til stift og ministerium. Jeg er overbevist om, at hvis man skabte friere og mere selvstændige arbejdsvilkår for menighedsrådene, ville det vække større interesse for disses arbejde og for kirken og kirkens budskab i det hele taget, og det må da til syvende og sidst være formålet med alt kirkeligt arbejde.

Vi kan fra konservativ side tiltræde lovforslaget med ændringsforslaget.

Evan Jensen: Det ændringsforslag til forslag til lov om ændring af menighedsrådslovens § 33, som kirkeministeren har fremsat i udvalget, og som udvalget har tiltrådt, kan jeg på venstres vegne anbefale til vedtagelse. Vi erkender nødvendigheden af en ændring af menighedsrådslovens § 33, således at opslag af embeder kan udsættes, hvis særlige grunde taler derfor. De særlige grunde: stigende præstemangel og ønsket om en nyarrondering af sogne, så der bliver en rimelig arbejdsfordeling mellem præsterne, har vi fået uddybet i udvalget.

På den anden side ønsker venstre også, som jeg gjorde opmærksom på det ved førstebehandling, at menighedsrådene høres og får lejlighed til at erklære sig om spørgsmålet. Rigtigheden af denne opfattelse fik jeg bestyrket i udvalget gennem den henvendelse, som Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer rettede til udvalget. Vi kan derfor hilse ændringsforslaget med tilfredshed. Nu kommer der til at stå i loven, at forinden opslag udsættes, skal der indhentes erklæring fra menighedsrådet, som er impliceret, ligesom der skal føres en forhandling.

[Evan Jensen.]

Den tanke har også været rejst, at udsættelse af opslag kun kunne ske i 3 år. Det ville sikkert være en uheldig bestemmelse, da det jo kunne føre til, at embedet ikke blev besat, før de 3 år var gået, ligesom det kunne betyde, at en etableret vakanceordning, der virker fuldt tilfredsstillende, og som måske kunne bane vejen for en sognegrænseændring, måtte afbrydes, og så ville hensigten med lovforslaget ikke blive nået.

Der indføres en revisionsbestemmelse gående ud på, at spørgsmålet, vi her behandler, kan tages op i folketingsåret 1972-73. Det finder vi er rimeligt. Nu bliver der en 5-årig periode til at se, hvorledes bestemmelsen virker, og på grundlag af de erfaringer, der indhøstes, kan revisionen så foregå. Det er min opfattelse, at om loven administreres i den ånd, ændringsforslaget og menighedsrådenes stærkere placering er udtryk for, vil man opnå de bedste erfaringer i den tid, vi står over for.

Samuelson: Vi kan også fra mit partis side tiltræde ændringsforslaget. Jeg er ligesom hr. Orla Møller ganske enig i, at det er en god ting, at der foretages revision i 1972-73. Jeg mener, at dette er et første skridt på vejen mod en ændring af sognestrukturen. Det er rimeligt, at menighedsrådene bliver hørt, når det drejer sig om at udsætte besættelsen af et embede, men på den anden side vil jeg også gøre opmærksom på, at folketinget som hidtil bør være den rummelige folkekirkens vogter. Ved en ændring af sognestrukturen bør det enkelte menighedsråds beføjelser i klart udtalte kirkelige anliggender derimod befæstes.

Morten Lange: Hvis mit parti havde nogen særlig vital interesse forbundet med det nu behandlede lovforslag, er jeg ikke i tvivl om, at vi ville have stillet forslag om forholdsvist vidtgående ændringer. Den tendens, som lovforslaget har til på det kirkelige område at indføre en beskeden justeringsmulighed i forhold til de ikke altid lige

effektivt opdelt præsteembeder, kunne vi meget gerne have ønsket gjort meget mere kraftig. Men som sagt, det er ikke vor hovedopgave at lovgive for folkekirken, det spørgsmål har vi altid haft et meget beskedent forhold til, så jeg skal lade sagen passere med en beskeden anbefaling, idet lovforslaget jo trods alt giver visse strukturforandringsmuligheder, som vi kan billige.

Kirkeministeren (Arne Fog Pedersen): Jeg vil gerne takke ordførerne for en, jeg kan vist sige enstemmig tilslutning til dette lille, beskedne lovforslag, som jo dog, hvor lille det end kan forekomme, for de mennesker, der bliver impliceret i det i de sogne og de egne, der bliver ramt af det, godt kan få ret afgørende betydning.

Det er rigtigt, som det er nævnt fra flere sider, at baggrunden for lovforslaget om ændring af menighedsrådslovens § 33 er præstemangelen, som jo er ret følelig, og de små embeder, som undertiden godt kunne lægges sammen. Vi er under udvalgsbehandlingen nået til det resultat, at det var rimeligt at stille det ændringsforslag, som vi fra ministeriets side har stillet, gående ud på, at vi er indstillet på at forhandle med menighedsrådene — det ville vi nu have gjort i alle tilfælde — og at loven skal revideres om 5 år.

Jeg har mærket mig hr. Burgdorfs bemærkning om, at det kunne være ønskeligt, at mange menighedsråd blev noget mere aktivt optaget af arbejdet, blev noget mere sådan impliceret i det. Jeg deler ganske denne betragtning. Når det undertiden er blevet bebrejdet mig, at jeg øjensynlig havde til hensigt at begrænse menighedsrådenes arbejde, vil jeg sige, at det ligger mig ganske fjernt; det modsatte må jeg sige er tilfældet.

Jeg vil gerne til sidst nævne, at det, vi fra kirkeministeriets side tilsigter, er jo noget af en langtidspanlægning. Vi vil meget nødigt komme i den situation, at man skal få fornemmelsen af, at vi sådan fra højere sted med vold og magt vil presse

[Kirkeministeren.]

sognene ind i rammer, som de ikke selv ønsker. Der knytter sig jo mange både følelsesmæssige og traditionsmæssige fornemmelser til sogn og menighed og kirkegård, hvor éns pårørende måske ligger i stort tal, og meget, meget andet kan gøre sig gældende, så vi vil nødig imod menighedsrådenes ønske og vilje sammenlægge sogne. Vi håber, at den ændring af loven, som nu har udsigt til at blive gennemført, kan åbne udvej for, at man kan sådan på forsøgsbasis ved vakançe i en tid åbne udvej for, at mindre sogne kan komme til at høre sammen. Vi håber, de kan finde ud af det og blive glade ved det, sådan at vi får en udvej for at fremme den udvikling med hensyn til sognesammenlægning og afhjælpning af præstemangelen, som må være det oprindelige sigte med ændring af loven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret, vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 37) findes i tidenden sp. 921, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 249).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget tekst og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Morten Lange: Jeg forstår, at dette må være det rigtige tidspunkt til et skriftemål,

og mit, det skal blive ganske kortfattet. Jeg har ikke nogen helt klar erindring om, at jeg har set den betænkning, som er afgivet, inden man har sat navn under den. Det er muligt, men i så fald har jeg i hvert fald overset, at den også har omfattet det lovforslag, der nu er til behandling. Jeg må skrifte, at jeg er ikke sikker på, at mit parti kan støtte dets vedtagelse, hverken ændret eller uændret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om redegørelser for det løbende kommissionsarbejde [af Poul Dam m. fl.]

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. IV) findes i tillæg A. sp. 1471, fremsættelsen i tidenden sp. 1082).

Sagen sattes til forhandling.

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Jeg vil gerne først anføre nogle mere generelle betragtninger om baggrunden for kommissions- og udvalgsarbejdet og om behovet og mulighederne for, at tingets medlemmer kan følge det arbejde, der foregår i de til enhver tid nedsatte kommissioner og udvalg.

Formålet med at nedsætte en kommission eller et udvalg er i reglen, at der til brug for en politisk vurdering ønskes tilvejebragt en omfattende undersøgelse af og redegørelse for et bestemt sagsområde, eventuelt til lige udarbejdet et lovforslag. Fremskaffelse af materiale af denne karakter forudsætter ofte samarbejde mellem sagkyndige fra flere ministerier og eksperter fra forskellige områder uden tilknytning til administrationen, og det er den almindelige opfattelse,